

een te langdurige onthouding chronisch ontzaggelijk schadelijk werkt, ja zelfs ten slotte verlamvend werkt op de functie zelve. Het meest heeft mij verbaasd de opmerking, die ik meen gemaakt te hebben, dat onthoudingsverschijnselen ook kunnen optreden, wanneer patiënt zich van geen behoefte bewust was. Niet zelden zijn dat ook hier de zwaarste gevallen.

Ik heb vooral jonge ongehuwde vrouwen ellendig zien lijden en te gronde gaan, bij wie alle arbeid en energie niet voldoende was, om ze immuun te maken voor de gevolgen van sexueele onthouding. Andere nog ter elfder ure zien genezen, wanneer aan de causale indicatie duurzaam voldaan werd. Of weer zien instorten bij vernieuwde onthouding.

Om niet misverstaan te worden, haast ik mij hieraan toe te voegen, dat ik zoowel voor man als vrouw prostitutie nog gevaarlijker vind dan onthouding; behalve nog de sociale onrechtvaardigheid, welke vooral in dezen vorm van loondienst schuilt.

Een geval van preventieve copulatie brengt de schrijver ook nog ter sprake n.l. de casuïstische vraag: of een medicus de gewone preventieve middelen mag aanraden; waar een *absolute* contraïndicatie tegen het intreden van zwangerschap bestaat? Ik geloof met collega SNOECK HENKEMANS, dat dit een incorrekte raad zou zijn. Ik geloof, dat die raad, wegens de relatieve betrouwbaarheid alleen past, waar *relatieve* contraïndicaties bestaan.

Toch komt een medicus in zoovele „onmogelijke” gevallen, dat ik geen collega veroordeelen zou, die in casu als pis aller dit redmiddel aangreep, waar onthouding of radikale maatregelen niet te verkrijgen zijn. Er zijn zoo vele gevallen voor ons practici, waarin wij „au bout de notre Latin” zijn en een slecht advies moeten geven, zoolang de sociale en de moreele toestanden zoo zijn als zij zijn.

Maar het is altoos bedenkelijk, zich in casuïstiek te verdiepen, wanneer men het over de beginselen nog zoo weinig eens is. De vraag blijve dus aan de orde: in hoeverre kan sexueele onthouding nuttig, in hoeverre schadelijk zijn voor de physische en psychische gezondheid van den mensch?

Rotterdam.

Dr. J. RUTGERS.

Breda, 23 Maart 1901.

Geachte Redactie!

De mededeeling in n°. 11, blz. 620 van dit *Tijdschrift*, overgenomen uit de *Bl. für Hydrotherapie*, dat de plotselinge dood bij het baden zou kunnen ontstaan door hersendrukverhooving, is toch zeker niet ernstig bedoeld. Bij honden ontstaat eerst bij 800 mM. waterdruk stoornis, boven 1000 mM. wordt de verhooving op den duur eerst doodelijk. Nemen wij bij den mensch een gemiddeld van 120—400 mM., dan moet men dus toch wel minstens 30 cM. onder water zijn en *blijven* om drukverhooving boven het gemiddelde physiologische cijfer te verkrijgen. Doch bovendien laat de fenestra ovalis zich bij geperforeerd trommelvlies $\frac{3}{4}$ mM. naar binnen verplaatsen, dan kan dit tijdelijk drukverhooving geven in het labyrint, doch hoe die geringe vochtverplaatsing op den druk der geheele cerebro-spinaalvloeistof

invloed kan uitoefenen, is mij onbegrijpelijk. De ervaring bij doorspoeling langs de tuba Eustachii leert bovendien anders; ook de injecties in het cerebro-spinaalvocht.

Hoogachtend

Uw Dw.
Dr. STRUYCKEN.

H.H. Doctoren, Adviseurs der afdelingen van den Bond van vrouwelijke verloskundigen in Nederland.

In de gecombineerde vergadering van Hoofdbestuur, pensioen-comité en het Bestuur der afdeling Utrecht is, onder onze leiding, de gewenschte verzoening tusschen H. B. en Comité tot stand gebracht. Daar de vastgestelde punten alsnu aan het oordeel der afdelingen moeten worden onderworpen, roepen wij uwe medewerking in, om de afdeling duidelijk voor te lichten, waarom het thans gaat, opdat ons werk niet worde te niet gedaan, door ondoordachte besluiten, daar zulks toch zeer ten nadeele van alle Nederlandsche vroedvrouwen zou zijn.

Prof. KOUWER.
Dr. EDERVEEN.

— ✨ —

BERICHTEN.

BUITENLAND.

NEW-YORK. — Eenheid van bevoegdheid. *The med. Record* van 9 Maart bericht, dat de commissie van voorbereiding voor het ontwerp-BELL tot invoering van een Staats-examen voor allen, die zich met het genezen van ziekten bezighouden, een gunstig advies aan den Senaat zal uitbrengen. Ook de „osteopathen” en zoogenaamde „christian scientists”, die de „school-„geneeskunde” overboord werpen en de zieken troosten en genezen door de verzekering, dat ieder ziekteverschijnsel inbeelding is, zullen het Staats-examen moeten afleggen. Geen beter middel voor de heeren, om van hun eigen inbeelding te genezen.

PARIS. — Gemeentedokter-raadslid. De wet van 10 Augustus 1871, verbiedende het lidmaatschap van politieke lichamen, in het bijzonder van de Departementale Raden, aan gesalarieerde ambtenaren, werd tot nu toe door den Raad van State ook toepasselijk verklaard op armendokters, vaccinateurs en alle geneeskundigen van takken van openbaren dienst. De Senaat heeft met 201 tegen 13 stemmen besloten, op voorstel van Dr. COMBES en Dr. LABBÉ, deze bepaling op te heffen ten opzichte van de geneeskundigen. Vermoedelijk zal de Kamer dit voorbeeld volgen (*Gazette médicale de Paris*).

— **Huwelijkscijfers.** Aan een statistiek in de *Revue Scientifique* betreffende het jaarlijksche aantal huwelijken op 100.000 inwoners van 1850 tot 1890 wordt het volgende ontleend: